

23. gada-gahjums.

Rakfa ar preehtifchanu
par pašti:

par gadu 1 rub. 60 kap.
" pufgabū 85 "

Rakfa beš preehtifchanas
Riģā:

par gadu 1 rub. — kap.
" pufgabū 55 "
" 3 mehnešči 30 "

Rakj. w. teel isdohtis fešt-
beenam no p. 10 fahstoh.

Mahjas weefis.

Ernst Plates, Mahjas weefa ihpašchneeks un apgahdataijs.

Mahjas weefis isnaht ween reis pa nedeku.

Rakfa
par ūndinašchan:

par weenas ūetjas ūmalku
rakstu (Petti)- rindu, jeb
to weetu, to tahda rinda
eenem, rakfa 10 kap.

Redakcija un ešpedizija
Riģā,

Ernst Plates bilšū- un
grahmatu- drutatawā pee
Reštēra baņtjas.

N° 23.

Seštdeena 10. Juni.

1878.

Rahditajs.

Saunatahs ūinas.

Geštšemes ūinas. No Riģas: ūhibdeete kristita, Widsemes wize-gubernators atnahjis uš Riģu, — beħnu lihki, — ūeewešču rohtas-darbu. ūohla. No Riņku muiščas: iūflaidrojumš. No Ćħrgemes pils pagasta: grahmata krahtuwe. No Jaun-ūeebalgas: tureenā buhšchana. No ūutu-lahna: pahē laiū, pahē ūahbšibū. No ūmurgas: pahē areštanta S. Weimberga ūaleršchana. No ūeterburgas: juštizes-ministēra ezeļšchana. No ūšas: pahē tureenā bšihwi.

ūħšemes ūinas. ūšihģšchanas ūarunas ūarp Ćreewiju un ūngliju. Kongrešes leeta. No ūondones: nelaimiģš notikums. No Konstantinopeles: pahē tureenā buhšchana.

Ķihbu ūizibas nošlepumi. ūš juħras. Sina pahē ušfautteem Riģā. **Ķeelikumā:** Bostans un Dohre. Werners Riģns. Graudi un ūeedi.

Saunatahs ūinas.

Pahē muħšu augstas Keisareenes ūahšchanoħš „Waldbas wehšnefšis“ pašneeds 2trā Juni ūchahdas ūinas: Drudšis ir beidšees, eššchanas-ģriba un ūpehli ūahē atkal eerasšees. Keisareenes ūajestete ūahē jaw iūwešetotees.

Widsemes wize-gubernators, ĥofrahts un ĳambarjunkurs Tobiesen ĳ. tai 6tā Juni ūawas amata darišchanoš ušchamis.

No **Liraspoles** apgabala man ūahds draugs ūawā wehštulē atlaidis ūchahdas ūinas, ūuras „Mahjas weefa“ laštajeem ūchē pašneedsu. No **Smolenskas**, tā wiņšch raksta, iūbraukdami, driħš ween pašneedsam pa dšelsģzeli Liraspoles pils-ūehtu. **Rahdas** deenas preešchē Leeldeenas ūwehķeem tur tikom, no ūuras diwi werštes atahlu muħšu batalons ūahw ĳohrteli. **Preezajoħš**, ūa dabuju ūawadaku widu redšeht. Ćs gan tahlati ne-ēsmu, tā ūahdas 246 werštes no Riģas, bet te jaw wiūas malas atradu ūeedu pilnas, ar wahedu ūalohht, tē jaw ir til ūašch, ūa pee mums ap Jahneem. **Neween** tahdi augli, ūa miħlā dšimtenē, ūchē roħdahš, bet wehli daudš ūwešchadati, ūurus pawišam nepošihstu un warbuht pee ĳums tikai reti treipuhši (Treibhaus) buħš atroħnami. **Wini** aug tē beš wiūas deħtišchanas, ĳohpšchanas un ūlazišchanas. **ĳweešču** un wiħna ohģu ūchē ir Deewa ūwehštiba. No weena pašča ĳweešču grauda nereli iūaug 5—6 wahpas un iūflataħš augšģgalā uš iūūeekura wiħši, bet diwreis til ĳaras, ūa pee ĳums Widsemē. — **Stohps** wiħna rakfa 15—20 kap., alus un maiūe ir tilpat dahģi ūā Widsemē un tas nahē ĳaur rakfas truhķumu, ĳitabi buhtu daudš lehtaki. **Seme** teel arta ar ĳlušchi ūawadaku arķlu, ūuru welk 4 lihds 6 un daschreis pat 8 weħšchi.

Mahjas ir no ūalmeem un mahla muħretas, ūas ĳohpā ĳa- ĳaukti un ūaķķu un aķmeņu weetā teel leetoti.

Pahē ūchā apgabala laudim un wiņu ūahbšihwi runajoħt man wehli ūahds wahrdš ĳapeemin. **Laudis** tē ir ĳaušchi miħliģi un ĳaipniģi; wini noūauģahš par **Moldawaneem** un runa tā, ūa ĳandriħš newar ūaprašt, waj runa jeb waj mehdaħš. **Sawu** Deewa ūalpošchana wini tur peħš pareštizibas liķumeem, wineem ic ĳruntiga ĳreewu ūiziba. **Leeldeenas** ūwehķeem ūahķotees ūchahš aplahrtmes laudis ūeidsahš uš ĳešchlo- was ūroħģu jeb ūabaku. **Ītnahķušchi** ūemneģini nu ehda un dšehra, ūo nagi neūa, gan ūahpoštus gan teħju baudidami, tad ūahķahš buišchopšchana un ar to biģa preeģiga ūwehķtu ūwehķišchana ūahķuūehš.

Tā mans draugs raksta. **ģitā** reiģā atkal ūo pašinošču, tad wehštuli dabušču. **Dandens.**

No **Wahģijas.** **Jaw** iūģahģušchā numurā ūinoģam, ūa walšis weetneeku ūapulze ūehģta un ūa ĳauni walšis-weetneeki tilš ĳelti. **Kad** tee buħš eezelti, tad tilš no ĳauna atkal walšis- weetneeku ūapulze ūaūauķta, tur tad ūarp ĳitahm leetahm wiūu pirms pahēšpreeidiħš toħš lihdsķetus, ar ūureem wiūu labaki wacetu ūozialdemokratu ūaunoħš ĳenteenus ūawaldšinaht. **Kad** ĳauni walšis-weetneeki teel ĳelti, tad ĳatra partija rauga ĳil ūpehdama daudš weetneeku no ūawa widuš eezelt. **Īri** ūozialdemokrati ūahē riħķotees uš walšis weetneeku ĳešchana, bet tagad nedriħķt wiš wairš til droħšcht ĳaliwu poģelt, jo wiūur radušchees wiņu ĳenteeneem preteeneeki, ihpašchi ūabriķu ihpašchneeki ūingri pret ūozialdemokrateem iūturahš; wini ūa- weem ūrahđneekem ūaģiģušchi: „**ķas** muħšu deenāstā ĳrib pa- likt, tam ĳa- atūalahš no ūozialdemokrateem; ūas ĳaut ūahđā wiħšē peedaliūees, waj nu ūozialdemokratu ūapulģes eedams, waj wiņu rakstus laūidams, tas tilš tuhli no deeneūta at- laiħš. **Wiūur** **Wahģijā** darba-deweģi un ūrahđneeku turetaji notura ūapulģes, lai waretu pahēšpreešt, ūa wiūu labaki buhtu pret ūozialdemokrateem ĳa-iūturahš.

Lai gan tagad wehli newar ūinaht, ĳil tahtu iūdoħšees ūozialdemokratuš apšpeest, bet to gan war droħšchi ūaģiht, ūa wiņu partija ūħini ĳadā wairš leelaka nepaliķš, bet ees maģumā.

No **ĳranģijas.** **ĳā** no tureenā teel ūinoħts, tad weģkatoti **ĳranģijā** ir nodohmaģušchi to liķumu atģelt, ūa katolu ĳaridš- neekem naw briħw preģetees. **ĳā** laštajeem ūinams, tad weģ- katoti nepeekriht wiūeem tagadeģas katolu baņnizās ĳenteeneem.

Geschiedemes sinas.

No Rigas. Džtrā wafaras-fwehtku deenā, pehz pabeig-teem Deewa wahrdeem, tika sčhejeenes Sw. Gertrudes bas-nizā kristita kašda jauna sčihdu meita. Kristiščanu isdarija minetas basnizas jaunakais mahzitajs Emil Moltrecht lungs, kuzsch ari winu pats bija pee kristigas tizibas peegreesis un mahzijs. Kristijama pati ar fawu muti, klastbuhdameem dsir-dohht, tizibu apleezinadama isfazija to wehlesčanohs, tikt usnemta luttetizigu basnizas kłehpi. Stary ziteem klastbuhdameem ja-peemin zeen. Widsemes generalsuperdents Dr. A. Christiani un Sw. Gertrudes-basnizas wezakais mahzitajs G. Hilde kgs. Lai Deews palihds zeen. Moltrecht mahzitajam, ka sčhi nebuhtu ka weeniga sčihdu meita, kuru winsch ar faweem bedfigeem wahrdeem pee kristigas tizibas peegreesis buhtu, bet faut winam isdohthohs wehl dauds, dauds no tahm pasudu-schahm Israela awim isglahbt.

Widsemes wize-gubernators (gubernatora weetneeks) hos-rahts kamerjunklers v. Tobiesen lungs ir sčhini nedelā sčurp us Rigu atbrauzis.

— Rā „3tg. j. St. u. L.“ sīno, tad winu nedelu ir strahdneeki pee basteijas kalnina israkuschi diwi behrnu lihks, kuzi bija wezdōs lupatōs eetihiti un warbuht jaw kašdu meh-nesi bija semē truhdejuschī. Rā tē kašds noseegums nodarihts, tas flaidri redsams; bet waj isdeweēs, noseedsneekam pehdas peedsiht, tas wehl naw sinams.

— Tai 23schā Mai strahdaja darbineeki leelā Jumprawu eela Nr. 11 nama preekschā un strahdadami is trubas, kuzā neslaidrs uhdens notek, iswilla jaunpeedsimuschā, sčehziga pui-sena lihki. Leekahs, ka behrns jaw buhs preeksch kašdahm 9 deenahm truhbā eebahstis.

Seeweeschu rohtas-darbu skohla. Pahs sčho jauno skohlu pasneedsam „Mahjas weesa“ 21mā numurā plaschaku sinu, tikkab pahs skohlas noluhku tā ari pahs winas mahzibas preekschmeteem; tagad waram faweem lasitajeem wehl sčahdu sinu pasneegt:

Skohlas wadisčhana stahw ihpasčas komitejas rohlās, pee kuzas peeder sčahdas dahmas: Jumprawu beedribas preeksch-neeze jaunldse. Amalie v. Jung-Stilling, darisčanu wedeja jaunldse. Oma Brauser, tad jaunldse Frey, G. v. Jung-Stilling, Sčhōnslies kundse un profesors Dr. Sčhōnslies lungs.

Lai gan sčihis skohlas noluhks ir seeweeschu rohtas-dar-bus mahziht, tad tomehr ari skohlas mahzibas tiks pasneeg-tas, ka skohlneezes ari sčhini leelā teel tahtaki isglihtotas un attihstitas. Sčhini skohlā eestahjotees peeteel ar elementar-skohlas mahzibu, tā to jaw 21mā numurā peeminejam.

Skohla fawu darbu eesahls 1mā Septemberi; bet peeteil-schānahs jaw tagad teel preti nemtas latru darbu deenu no pulkstien 11 lihds 1 Zuhlu eelā Nr. 19. Japeeteizahs ir pee jaunkundses G. Brauser.

Sčai ar teizamu nodohmu zeltai skohlai nowehlam labu weilschānohs, ka wina dauds skohlneezes dabutu un tahs par kreetnahm meitahm isaudsetu un ismahzitu.

No Satartas. Sala wafara atkal pee mums atnahkse, laikis ir gauschi filts un jauks. Aiswatar (tai 3. Juni) wezais pehrkōns debesčōds sehbedams, stipri ar mums sabah-rahš. Lohpini ganahs sahlainās ganibās, putninu un ganinu dscefminas atstān malu malās, neslāitamas pukites seed, ihfi

fakoht, wisa daba mohstahs us jaunu dsihwi; tikai nahwe, par dabas jaukumu nebehdadama, weetahm fawu upuri pa-nem.

Tahtak runajoht jafino, ka trakee funi wehl naw pee mums mitejuschees. Nupat kašdu deenu tika Meschgalā traks funs noschauts. M. D.

No Pinku muischas. Mums peenahzis sčahds isflaidro-schānas raksts: „Wezais Zahnu ohsolinsch“ no Pinku mui-schās sinodams ir netaisnas sinas laudis laidis pahs Pehli-neeku un Swikineeku seeweeteem, it tā tahs tikai krohnus pihtu un ilgi Rigā andeledamahs wairis mahjās newaretu pahrbraukt. Sčahda sina ir tikai laista ar to launu no-dohmu, lai mineto zeemu seeweeteem neslawa tiklu zelta. No-schehlojama leeta, ka daschs us tam iseet, zaur netaisnahm sinahm zitus neslawā likt. Kašda Pinkeneeze.

No Chrgemes pils pagasta. Mufsu pagasta gruntneeki, deht lehtakas peetilschānas pee grahmatahm, ir beedribā wee-nojuschees un cetaisijuschī grahmatu krahtuwi, kura jaw 1876tā gadā, Nowember mehnesi tika atwehrtā. Krahtuwē tagad ir 323 grahmatas, gan mas sīnepa grandinsch, bet ar laiku isaugš par leelu kohlu. Lasitaju flaitlis arweenu wairojahs dauds nahl no kaiminu pagasteem un paleel par beedribas lohzeekteem, bet no jaunekteem ir mas, kas fawu wahrdu leel eerakstihht beedribas listē, laikam sčehl rubuta? Mihli jauneki! neschehlojat wis tā rubuta, par kuru juhs warat dabuht dauds grahmatas lasiht, un no tahm dauds ko laba mahzitees, bet labaki sčehlojat tohs rubutus, kuzas juhs krohdsineekam ais-nesat, fawu jaunibas gohdu un tikumus lihds saudedami. Ja-pateizahs gruntneekem par to jauku beedribu, ko tee cetaisijuschī par kuzas lohzeekli katram brihw palikt; labs sohliis at-tihstibas zelā us preekschu spertē. Pateiziba nahlahs ari pa-gasta skohlotajam, kuzsch ar nepeeksdamahm rohtahm lasita-jeem grahmatas isdala un pahrmihj. Wiseem beedribas loh-zeekteem wehlu bedfigu garu us lasisčanu un sčehstigus augtus. Kašds beedribas lohzeeklis.

No Jann-Beebalgas. Sčhini pawafarā laikis pee mums jauks, lai gon no eesahlkuma naktis stipri fala un wairak seemeta wehisch buhta, un tā tad seemas sehjai sčahdi darija. Tomehr Mai mehnesča sčahkumā jaw kohli sčahka tehrptees fawā salā uswalkā. Leetus pee mums mas lihst, gaidam ar ilgošchānohs us leetus, kas seemas sehjai buhtu gauscham waijadsiigs.

Par gohwju un sirgu ehdamo dauds naw dsirdehts sčehlo-jamees. Araji fawus laukus ir istaisijuschī un gaida us seh-schānu. Daschs jaw lihds puf Maijam bij apsehjis. Ziti wehl kawejahs.

B. mahjas faimneeks, nestnu kadeht, pakahrahš. Par laimi wina dehlis winu usgahjis, pirms wehl nebijis beidsees, un walgu pahrgreesis, un pehz kašda brihsča sčahjis dsihwoht. M. D.

No Anukafna. Pee mums wafara it jauka eesahlkusehs, wis aptehrepts ar salu apgehrebu, tā ka wisur ir preeks fla-titees. Rudsi ir it brangi isauguschī, ne ko par pawafara auktieem wehjeem nebehdadami; tapat ari wafaras sehja, kas tika agraki eesehta, parahdahs it kohschā safoschānā, tā ka us bagatu plauju waram preezatees. Laiks pee mums ir itin jauks, jo sīlta leetus pee mums lihds sčim wehl naw truhzis.

Pee mums ir atkal sčahdsiba notikus paschōds leelbeenas sčehstōs. Kamehr faimneeks (mahjas faimē) us basnizu isgah-

juse, tikmehr ir sagteem bijis isdewigs laiks S. mahjas grun-
tineklam W. f. istabā zaur lohgu eelists, kura bijuse aif-
flehgtā, un panehmis wifu naudu, kas bijuse gultā apafsč
fpilwena palikta, kahdi simts rublv, jo wairak tur naw bijis.
Kā rehina, tad saglis ir bijis tahs pasčas mahjas eedfihw-
neeks, kas tagad stahw ismekleschanā. Lai Deews dohd, kad
peedfihlu!

Traki funi wehl pee mums pa weenam wasajahs, kā par
peemehru N. mahjas ganam weens uskritis un fahjis lohpu-
funi plehst, bet gans neta wehrā nelizis, ka suns warejis
traks buht, fahjis fweščo funi ar rihlsti fist, bet suns us
reis pasčam stahwu kruhtis, bet puika atrahwees atpakal un
zaur to no nelaimes isglahbees, bet weste tikai tika pahr-
plehsta. Tahs pasčas ohtras mahjas gans atkal usgahjis to
pasču funi us zetu guhoht, bet to newarejis dohmaht, ka
traks efoht, gahjis klahst un lizis maifi pee purna, bet fchis
gulejis ween, neta nepamohdees, kamehr no mahjas ar nuh-
jahm aifsinufchi, bet nosifi naw warejuschi ne-ufshadu
wihfi.

No Umurgas. Dabujam sinahst, ka arestantis J. Weinbergs
no zeetuma ismuzis. Tuhlit dohmajam, ka winsch apmeklehs
Umurgas apgabalu, jo winsch bija pagahjuscha seema ufture-
jees pee P. B., weena no teem, kas 1871mā gadā fche
apafsč krohna Saarumas muisčas masus jemes gabalus
dabuja. Par to laiku fche dauds firgi tika sagti un flehtis
uslaustas. Neweens newareja fapraft, no kureenas tee sagti
usflihduschi, un ari neweenam prahta nenahza, ka tas P. B.
ar sahdsibahm tinahs. P. B. ir fawu mahjinu tahdā pur-
wja kaktā eebuhwejis, kur pa weisti rinki neweens nedfihwo
un kur ari neweenam nekahda eesčhana. P. B. bija pehdejā
laikā fahjis stipri ar firgeem andeletees un brauja tahdus
labus firgus, kahdus tee ziti, fchahdu jemes-gabalu ihpafch-
neeki, nebuht newareja eemantoht. Tadeht tai 15tā Aprili
fchini gadā tika P. B. mahja ismekleta un tur atrada weenu
jaunu firmu kehwi, 2 fchelkina enkurus (muzinas), ahdas
fakas ar rehdehm, weenus eemautus, weenus ahdas fihles-
apaufchus, weenu ilks-swani. Schihs mantas israhbijahs par
sagtahm. P. B. isteiza, ka J. Weinbergs winam tahs atde-
wis. Wifas fchihs mantas atradahs pee Saarumas pagasā
waldifchanas, un lihds fchim wehl neweens naw peeteizees,
kam tahs peederetu. Tad bija P. B. pahrdewis bruhnu firgu,
ko winam ari J. Weinbergs atdewis; tas firgs efoht tagad
Kipenu muischā. P. B. lihds ar fawu dehlu ir nodohhti kri-
minaltrefai un atradahs tur ismekleschanā.

Tai 29tā Mai fchini gadā no rihā agri teefas wihrs T.
B. dabuja sinahst, ka J. Weinbergs atkal atrohdotees P. B.
mahjā. Winsch tuhlit lika to mahju no kahdeem defmit
wihreem apstahst, un tad pats wehl kahdus palihgus un ee-
rohtschus no teefas-mahjas paahemis, steidsahs us P. B.
mahju. Schai mahjai tuwodamees tee pamanija, ka P. B.
feewa, ar uhdeni eedama un atnahzejus eeraudsidama, tuhlit
steidsahs mahjā eefschā, laikam gribedama to pasinoht. Kad
nonahza, tad P. B. feewa atkal isnahza ahra. Prastjo, waj
eefschā naw kahds zeeminsch, prohti Weinbergs; wina albil-
deja, ka bijis gan, bet preefsch ne-ilga laika meschā eegahjis.
Tomehr teefas wihri ar diwi wihreem eegahja eefschā, kur
pamanija kahdu kehwinu pagulle gulam. Bet tani paschā
azumirli isdirda trohlfm un stiklas flanu, jo J. Weinbergs,
gribedams issprukt, bija lohgu isfittis un metees ahra. Bet

tur tika no Zahna Praula fakerts. Weinbergs, mehginadams
atfwabinatees, duhra ar dunzi Praulam; bet fchim laimejahs
duntšha afmeni rohā nokert un notureht; pa tam diwi wihri
to no pakatas fakhra un fafehja. Pee tam winsch (drohti
Weinbergs) wehl draudeja, ka winsch fanehmejus wehl pee-
mekleschoht; lai fcho flehdsoht kā gribohst, fchis tomehr wala
fifschohst, jo Nigā fchim wifis muhri un kehdes atdarotees.

Tā nu mehs efam laimigi to J. Weibergeri fakhruschi.
Zil janoschello, ka J. Praulam laba rohā neganti fagraifsta,
tā ka winsch labu laiku neta newarehs strahdāht un nabaga
wihram, kas tikai zaur fchaklu strahdaschanu few un fawe-
jeem knapi pahrtiku pelnija, gan daschu deenu ar fawejeem
buhš truhkums jazeefsch.

Pehdigi buhtu wehl jawehlahs, ka tahdi rassbaineeki zeetati
tiklu eeflehgti un apwakteti, lai tee nespehtu ismuht, jo kad
jaw mehs us semehm tahdus noseedsneekus wahjas kohka buh-
dinās eefpehjam drohfschi usglabāht, tad jadohma, ka pilnigā
zeetumā tas dauds weeglaki isdarams un ka arestantam bef
ufrauga lihdsfinaschanas newaijadsetu pawifam speht islaustees.
(N. L.)

No Peterburgas. „Waldibas wehstinesi“ lasam fchahdu
Wifu-augstakam ukasu walddidamam senatam: „I. Mehs efam
Muhfu statsekreteeri geheimrahtu grafu Bahlen us wina luhg-
fchanu no justizes-ministera amata atlaidufchi, pee kam Mehs
to pa-augstinajam par ihstenu geheimrahtu un atstahjam ari
turpmat walfis-padohmes lohzeļa un statsekreteera weeta. —
II. Walfis padohmes lohzeļim, Muhfu statsekreteerim, (se-
natoram ihstenam geheimrahtam Nabokow Mehs wifuscheļigi
pawehlam, justizes-ministera amatu usnemt un pee kam ari
turpmat statsekreteera un wifus zitus lihdsfinigohs amatus
patureht.“

— Kā „Русскія Миръ.“ sino, tad jaunais justizes-mini-
steris Nabokow jaw 31mā Mai fawu ministerijas pohrwal-
difchanu usnehmis.

— Keisariška Augstiba, Edinburgas herzogene (muhfu
augsta Keisara meita) tai 31mā Mai atbrauja us Zarskoje
Selo, no ahsemehm nahdama.

— Walfis kanzeris firsis Gortschalows us Wifu-augstalo
pawehli nodewa senatoram, ihstenam geheimrahtam Giers
ahrigu leetu ministerijas darifchanas par to laiku, kamehr
winsch pats, prohti firsis Gortschalows, buhs Berlinē us
kongresi.

No Ufas. Us fcho widu aizelojuschais M. Teikmana f.
(if Behterupes), pasneeds atkal is tureenas apgabala fchahdas
sinas:

Pee mums ir Maja fahkums un latru deenu filts leetu-
tinsch semi mitrina. Wafara steigšhus steidsahs pahrnahkt
un daba bef kawefchanas tehripjahs salā apgehrbā. — Sagf-
digalas pohgofchana un zitu putninu jaukas dseefminas at-
fkan malu malās. Dauds smarščigu pulifchu te weetu wee-
tahm seed un lihgojahs no wakara wehfminas aifstusinatās.
— Tā fchohs dabas jaukumus apfkatohst un tohs tumščhus
lautinus, kas fche dšihwo, gluschi firds teef aifgrahbta un
newufschus stahdahs kehwiija ar faweem kalneem un eelejahm
preefschā. Zil tahlu tu fawu kahju zehlufi sinatibas laukā
us preefschu, zil tahlu tew ir wehl dasčas kautinas pakal,
tikpat praktiskā, kā ari teoretiskā sinā; kad usfkata winu ne-
mahzibu, tad firds truhlft no fchehluma. — Bet kas tad lai
gan wed fchihs kautinas us isglihtibas zetu? — So teem naw

basnizu nedf floslas, zaur lo tee pee gaismas tift waretu un pat nekahdas zitas dshwojamas ehkas, la tikai kahdas buhdinas. Par semklohpibu runajoht jafaka, la ta wehl ir gau-schi flitka stahwohli; jo fchee zilwezini nemas lahga nepuhle-jahs ar semes lohpschenu, un semklohpim ari te ir deesgan greuhda dshwe, jo til ween war semes strahdaht, zil schohga fpehji ap to aptaisiht, tadeht la Tatarsi sawus lohpus ne-gana, bet tohs tikai islaisch zaur wahiteem, lai eet fur grib, un ja nu fehtas jeb schohga naw tihumeem aplahrt, tad jaw gan fini, lo tee ar usauguscheem augeem daris.

Tad wehl par winu fadsihwi un eerafschahm kahds wahrds jateiz: Sche dshwo peežas tautas, (fcha g. M. w. 7. num. wifas ar wahrdeem nosauktas), bet latrai tautai gandriht ir sawadaki eeradumi. — Kad wineem (Tataram) ir kahdi fwehtki, tad wisi fapulzejahs ap sawahm buhdahm un baltu drehbi ap galnu aptinufchees, kleds us reisi: Allah! zil ween janda. Pehz tam kriht pee semes, lez atkal augfcham, rohkas fazel gar ausim stahwu gaisa un kleds: Allah! Allah! (Allah ir Deews). Kad tehws meitu isdohd pee wihra, tad bruhsgans to peht par naudu, firgos jeb zitas leetas atlihdsina feewas tehnam par meitas dewumu. Kad ar zenu ir lihgu fchi, tad atfauz mahzitaju (mulu), fursch wifu peefihme un kontraktu apstiprinadams paharus noskaita, pehz tam ir abi jaunee falaulats pahris. — Ja kahds mirst, tad to nomasgajufchi nef tuhlin us kapeem un tur israfufchi peezi pehdu dshu bedri, eeel leepas lameenu dibena un mironi tani eefcha, ohtru atkal wirsi un tad ber semes, smiltis. Apbehrufchi kapa wirspufi tee noleef fchlehrseem krusteem ar daschadeem kohleem. — Tcheremisi un Dshaji tur sawu Deewa kalposchenu sem kohleem un tur atstahj daschahrt ehdeemus, par upuri deewem pehz wezas Ebreeschu tizibas. Bet ziti tauteefchi un Dasch-keeri peewelkaks klast, isehd un negohbigi tohs traufus ap-gahna. —

Mano nodohms ir lihds Augusta mehnescha beigahm tur palikt, noskatitees la fchee eet un eepasihtees labi ar fcho ab-gabalu. Tad ar Deewa palihgu zetofchu us tehwiu atpakat un opmekleschu sawus radus. Sewischi ilgojohs wehl re-dseht to weetinu, kura es dshimis un usaudsis, lai ta manim paliktu augsta peeminā, kad no winas pawifam fchihrees buhshu un fwe fchods kalnds un eelejās staigahs manas kahjas.

Dshwojeet fweiki un weseli lihds atkalredsechanohs!

Liklihds la fchis M. Teilmans man turpmal atkal par tu-reenes buhshenu lo sinohs, es nekawefchohs drihsuna zeen. Iastajeam schini lapā atkal pasneegt. M. Dandens.

Ahrfemes sinas.

Ishligschanas farunas stary Kreewiju un Angliju. Ka rahdahs, tad Kreewija un Anglija, pirms sawus weet-neelus us kongresi fuhthufchi, jaw eepreelshu farunajufchahs un pahr tahm swarigatahm punktehm weenojufchahs, kas us kongreses buhtu aistahwamas. Ahrfemes awises pahr to pa-fneeds schahdas sinas:

1. Anglija grib atzelt Bulgarijas garuma rohbeschas (lai Bulgarija ne-istteptohs til tahlu garuma), bet Kreewijas weetneeks patura to teefibu, kongresei preelshā likt mineto rohbeschu labumu, bet pee tam apfohlahs, Anglijas beidsamahs doymas schini leeta eewehroht.

2. Bulgarijas deenwidus rohbeschas teef tahda wihse

pahrgrohstas, no jubras atzeltas, la tas Konstantinopeles Kon-ferenze bija apshmetas.

3. Bulgarijas wakara pufes rohbeschas teef noliktas pehz tautibahm, un prohti ta: kas pee Bulgaru tautibas nepeeder, tee teef no Bulgarijas walstis atshkirti. Bulgarijas wakara pufes rohbeschas nedrihst tahlaki sneegtees, la lihds tai lih-nijai (tam strehkim), kas welkams no Nowibasaras lihds Kur-scha-Balkanam.

4. Bulgarija ar tahdahm, augfcham minetahm rohbeschahm aprohbeschota, teef diwi pawalsties eedalita, prohti Seemelu-Bulgarija ar paschwaldibu sem ihpafcha firsta un Deewidus-Bulgarija ar paschwaldibu sem kristiga gubernatora, kas ar Ciropas sinu teef eezelts us 5 lihds 10 gadeem.

5. Kreewijas augstais Keisars teef ihpafchu swaru us tam, la Turku kara-pulki iset is Deenwidus Bulgarijas. Keisara Majestete ne-usnem nekahdu apgalwofschenu par Bul-gariju, ja Turku kara-pulki tur paleef. Lords Salisbeci ir ar meeru, la Turku kara-pulki is Deenwidus-Bulgarijas iset. Bet Kreewija schini leeta nepretosees kongreses spreedumam, la wina, prohti kongrese, nospreedih pahr Turku kara-pulku iseeschenu is Bulgarijas. Anglija patura to teefibu, sultanam to teefibu aistahweht, la winsch war sawus kara-pulkus no-stahdiht pee Bulgarijas rohbeschahm. Kreewijas weetneeks patura to teefibu, swabadi us kongresi fchai leetai preti runaht.

6. Anglijas wal diba pagehr, la Deenwidus-Bulgarijas militshu wadoni no Turzijas wal dibas teef eezelti ar Ciropas sinu (atwehleschenu).

7. Tahs zaur San Stefanas nolihgumu us Armeniju shmedamahs apfohlifchanas preelsh Kreewijas ari Anglijai peefschiramas.

8. Kad Anglijas wal dibai un Kreewijas wal dibai ruhp Turzijas Greeku pawalstes, tad San Stefanas 15ta punkts teef tahda wihse pahrgrohstas, la ari zitahm walstim, ihpafchi Anglijai paleef padohma-deweja, balfs shmejojtees us schihm pawalstehm, prohti Epirufu, Tesaliju un zitahm Turzijas kri-ftigahm pawalstehm.

9. Pahr kara atlihdsinajschenu runajoht jafaka, la Kree-wijas augstais Keisars negrib naudas-malfschanas pahrwehst semes gabalos tahda wihse, la Anglijas aishohtee parahdi ne-paleef nedrohshchi. Sihlakas pahrspreeschanas nahls us kongresi.

10. Kad nu Alafchgerdas eeelija ir leelais andeles zelsh us Bersiju un preelsh Turzijas tas ir no leela swara, tad augstais Keisars atkauj fcho eeeliju lihds ar Bajastides pil-s-fehtu Turzijai, -bet pagehr lai Roturas apgabals teef Bersijai nodohs, pahr lo minetahs wal dibas sawa starpā shlaki ap-spreedisees.

11. Lai Anglijas wal diba noschehlo, la weena data no Armenijas nahl pee Kreewijas, tad tomehr wina fchai pee-fchleschana nepretojahs, jo ari zitas leelwalstis tam nepre-tojahs.

Pahr Batumas ohitu runajoht jafaka, la shlakas nospree-schanas notifs us kongresi.

Tahs, ihsumā fanemtas, buhtu tahs punktes, kas augfcham mineta faruna usshmetas un ir no Kreewijas weetneeka Schu-walowa un no Anglijas weetneeka Salisberi parafstas. Schim rakstam wehl klast peeliktas daschas punktes, lo An-glija grib kongresei preelshā zelt.

Kongrefes leetä. Schim brihscham awischi sinotaji fanhtufchi Berlinē no wifam pafaules malahm, lai fawahm awischi waretu sinas no kongrefes pasneegt. Bet wisi schee awischi neeki jeb awischi sinotaji ir tatschu fawās zeribās wih-lufchees, jo pahp pahrspreefchanahm un farunaschanahm kongrefe wini nelahdas sinas newar panahft. Kā jaw zitahm reisahm pee kongrefehm un konferenzehm bijis, tā ari tagad pee Berlinē kongrefes apspreefchanas un farunaschanas ne-teek ispaustas; kad spreefchanas buhs beigtas jeb ar ziteem wahrdeem fakohft: kad pee gala-spreeduma buhs nahlfufchi, tad tiks sinas laistas. Tahdā buhschanā awischi neeki tilai war no kongrefes sinas pasneegt, kas us walstisweetneekem (kongrefes lohjekteem) un us wiau wahrdeem simejajs, ko wini ar ziteem runadami issazijufchi. Tā par peemehru teek sinohs, ka wisi kongrefes lohjekli tahs zeribas issazijufchi, ka meers tilfchoht usturehts, jo kongrefe no leelwalstim tamdeht peenemta, lai kara-breesmas tiktu no Ciropas nowehrstas un pastahwigs meers nodibinahft.

Reis pahp kongresi runadami ari peeminesim Turzijas weetneekus us kongresi. Pahp scho weetneeku eezelchanu kahda ahrsemes awise pasneeds schahdu sinu is Konstantinopeles: Tahs jufschanas un nemeeribas, kas iszehlahs deht weetneeku zelschanas preeksch Berlinē kongrefes, flaidri peerahda, kahdā nelahrtibā Turzijas walstis padohme atrohdahts un zil maj buhschas un stingribas pascham sultanam. Papreekschu sultans eezehla Sawsetu-Paschu; bet kas atfihdams, ka winam Konstantinopelē wairak ta darba, lai waretu lahrtibu ustureht, no schi gohda atfajijahs. Tad eezehla Sadiku-Paschu, kas zaur fawu Ciropas mahjibu ihpaschi preeksch kongrefes buhtu derigs bijis; bet Sadiks-Pascha tura drauga prahtu us Franziju un Turzijas waldbiba baidijahs, ka Sadiks-Pascha schahdā draudstibā nepeenem no Franzijas weetneeka kahdus padohmus, kas Turziji waretu buht flahdigi, un tā tad Sadiks-Pascha tika atkal atzelts.

Nu tika eezelts Greekis Karateodoris, kas ihpaschi Anglijas subtnim Lajjardam bija pa prahtam, kas ar wiseem speh-teem us tam bija strahdajis, lai minetais Karateodoris tiktu eezelts. Bet kad nu Karateodoris wehl nelahdā augstā amatā nestahweja, tad wiau steigfchus eezehla par darba-ministeri un winam preekschlihra Paschas gohda-lahrtu. Par ohtru Turzijas weetneeku preeksch konferenzes eezehla Mehmedu Ali-Paschu, kas kara-lectu sinatajs buhdams us kongresi wareja pahp preeft rohbeschu nolihdsinajchanu. Tahlak wina sinaschana nesneedsahs, jo no politikas smalkas buhschanas un gudribas winsch neta nesina. Wiau fwehdeenu Karateodoris aishrauzja us Berlini un deenu preeksch tam winsch bija pee sultana, kas us wiau teiza, lai wisu wajjadfigu atkaujoht, tikai lai us tam raugotees, ka wina (prohti sultana) waldbneela gohds ne-teekohft aishahrtis. Us Sadiku Paschu sultans kahdu laiku preeksch tam teizis, lai noteek kas notikdams, Turzija tatschu tilfchoht upureta. — Tahdu sinu pasneeds angfcham mineta ahrsemes awise; mehš no fawas pufes peelelam tilai wehl tohs wahrdus, ka sultans pats maj ko par Turziju ruhpejajs, kad tilai winsch sultana gohdā un warā paleek.

Sche klahft mums ari japeeleek ta fina, ka schihdi, kas Rumenijs un Serbija dshwo un no tureenās eedshwneekem teek lohti spaiditi, ir fastahdijufchi preekschlikumu, kuru wini grib eefneegt kongrefei. Schini preekschlikumā wini luhds,

lai kongrefes fungi tatschu par tam ruhpetohs, ka schihdeem bijufchās Turzijas pawalstēs tiktu isgahdats zilweku teefstbas.

No Londones teek sinohs pahp breefsmigu nelaimi, kas tai 26tā Mai notikufe Wiganes ohgtu raktuwē. 250 strahd-neeki strahdaja mineta ohgtu raktuwē, kad nelaimē notika, lai-kam ohgtu bedrēs gahse ar leelu sprahgschanu buhs aishdegufehs. Dohma, ka kahdas 230 zilweku dshwibas buhs aish-gahjufchās bohjā. Tā pirma sime pahp notikufcho nelaimi bija ta, ka duhmus redseja is ohglu raktuwes isjelamees. Sprahgschana bija til stipra, ka seme kahdu juhdsi tahlumā nodrebeja it kā semes trihseschana buhtu bijufe. Jaw ga-deem tahda nelaimē tureenās apgabala nebija notikufe.

Kahdas peegas minutes pehz notikufchās nelaimēs ohglu raktuwes usraugs, par fawu dshwibu nebehdadams, nolahpa raktuwē, waj kahdu nelaimigu newaretu isglahft. Pawifam tika isglahbti kahdi 18, no kureem weens nomira un tee ziti ir stipri apflahdeti. Us tahdu wihft buhtu 232 strahdneeki galu dabujufchi.

No Konstantinopeles kahda ahrsemes awise („Voll. Corr.“) pasneeds schahdu sinu: jaw wairak deenu, kur no zita neta Konstantinopelē neruna, kā tilai no fleepenahm fabeedrinajchanahm, nemeereem u. t. pr. un katre flatahs ar bailigahm azim us nahlamo deenu, fwarigus, eewehrojamus notikumis gaididams. Par wisu rikofchanohs mehrti un nemeeribas zehloni tura sultanu, kura dshwiba un waldbichanas trohnis teek apdraudehts. Wiau peektdeenu sultans, pret fawu eera-dumu ne-ishahza is fawas pils, lai waretu us basnizu dohtees ko winsch zitadi is peektdeenas mehds dariht. Kai gan tika isfludinahft, ka sultans nejaufschi faslimis un tapehz neware-jis us basnizu eet, tad tatschu neweens to negribeja tizeht, bet raudstija zitus kahdus eemeflus atraft. Tee 4 batatoni saldatu, kas sultanam ir par afsargafchanu, bija nostahjufchees us zeta, kas no pils us basnizu eet, kā wini to is reisas mehds dariht, kad sultans us basnizu dohdahs. Saldati wairak neta 2 stundas tai leelākā karstumā stahweja us sultanu gaididami un kurnedami, ka winsch nenahfchoht. Kā jaw peeminejam, tad neweens negrib tizeht, ka sultans ir flims; kā laudis fawā starpā runa, tad winsch ir flims aishbailehm, kas wiau aistura is fawas pils iseet, kur wisi wahrti un durwis ir aishflehgtas un aishaititas. Winsch baidahs no wifas pafaules, no faweem ministereem, no faweem generateem, winsch tilai ustizahs faweem tuwakeem pils-deenastneekem. Doreis kad tee nemeeri iszehlahs, lai bijufcho sultanu Muradu waretu us trohna uszelt un kad schee nemeeri bija apspeesti, tad sultans wifus tuwumā buhdamohs saldatus apschinkojo, lai zaur to wiau ustizibu panahftu. Wisi saldati, kas pee nemeeru apspreefchanas bija dalibu nehmfufchi, dabuja leelas dahwanas. Hafans-Pascha, polizejas preekschneeks, dabuja kahdus 7000 rublu schinkotus (mufsu naudā rehkinajohft); to paschu naudās-sumu dabuja ari Wesims-Pascha, karam bija isdewees nemeerneekus no juhās pufes eelenft. Wes tam wehl dabuja dahwanas Tuads-Pascha un wina kara-pulks, kahdi 10,000 saldati. Wifas dahwanas kohpā flaitohft is-nahf wairak neta 1 milions rublu, ko sultans isfchinkojo. Scho naudū sultans aishneemes us fawu rehkinaimu no bankas lunga Zarisi.

Wisi schee darbi deefin waj warehs sultanu no nemeereem pasargahft; turpreti leekahs, ka tagad jo drihsal nemeeri isjel-jees. Damatu-Paschu par kara-ministeri eezeldams sultans pee

laudim fajehlis leelu ihgnumu. Ar sultanu nemaf naw ar meeru, tiklab augstmani, kà semi laudis. Ko lihds wineem tahds sultans, kas fawâ pili flehpjâhs un nefa ne-eebrohfschinajâhs dariht. Arweenu wairaf rohdahs to, kas sultanu grib no trohna nogahst, bet wehl naw taîs domâs weenoju-fchees, ko lai par sultanu ezelohst. Katru deenu gaida uf nemeera isjelfchanohs, kas sultanu no trohna nogahsch.

Dafchi ari peekriht tahdahm dohmahm, ka sultana walbifchana pa wifam buhtu atjelama, un tai weeta eetaifama republikas waldbiba, furai par presidentu ezelams Midats-Pafcha.

Schibdu tijibas noslehpumi.

Sarakstii Kreewu waloda no L. M. Sarezli, 1873fchâ gadâ.
(Statees Nr. 21. Beigums.)

Nihita un puðdeenas-luhgschana, weena no tahm 18, ir ta dahrgata, ko wisi runa weenam pakaf.

Pehz schilm luhgschanahm nahf wehl dauds schilm lihdsigas luhgschanas; bet par wifam jitaht luhgschanahm ta augstaka ir ta pateijibas-luhgschana Deewam, ka winsch naw schibus radhtis par „gojjeem“ (netizigeem) un tohs nepeelidhsina pee tahdas tautas, kas palanahs pee nesinamahm leetahm un pee-luhds tahdu Deewu, kas winus newar glahbt. Tahdu luhgschanu flaitidami wini isstauj, fazidami: „imach schmoi wostchiroi,“ tas ir: „teem pasuhd winu wahrdi un peemineschana un mehsh palanamees preesch feisora par wiseem feisareem.“ Ar schem wahrdeem basniza ir beigta.

Kad mahju fainneeks no basnizas pahraht, tad winsch no-wehl fawai falmei „git schabas“ un apwehti sawu wihna krauku un tad eefahf ohtu swehtdeenas pufi swehtliht. Saimneeze isnem no aismuhretas krahsns ehdeenu un wifu pirms usmet azis uf „fil,“ waj tas ir labi isdeweesh, tad usdseed ehdeena dseefnu un pehz tam wif ehd. Saimneeks isstahsta, to no mah-jitaja dsirdejis. Mahjitaji apteezina, ka ir weena upe Sambatem, kura feschas deenas uguns un atmeni wahrahs, til pa schabahm paleef klufu. Ta upe esohf uf Joichach kalneem. Pehz schibdu tijibas ais tahs upes esohf Obreeschu lehnina walstis un Mofhsus dsihwes weeta. Neleeli laudis, bet flaiti un stipri karotaji esohf schihs walstis eedshmotaji.

Biti attal leezina, ka tur esohf waren leeli laudis, jo tahds swehts schihs esohf par to upi pahri tijis; weens no teem winu nokehrih un rohlas plauksla nefis jiteem rahdiht, fazidams: „Rebsat kahdi schihdini ir winâ pasaulê.“

Muhfu schihdi, tad wini ir grehzigi, newar ar wineem fajtitees.

Rebe Joise (Talmuda rakstis) teiz, ka pehdigâs deenâs wif laudis fa=ees lohpa un peenems schibdu tijibu. Kad wif ziti zilweft buhs winu klaukstaji un wifa pasaules bagatiba wineem peederehs, tad buhs breefmigs karsch, wifas walstis fahs lohpa lautes ar schihdeem, bet schihdi paliks tee uswaretaji. Tad fa=ees lohpa pee weenas upes, par kuru teem eenaidneekeem wajadsehs pahri eet. Uf to breefmigo upi buhs diwi tikli weens papihra, ohts dselsha. Wif ziti ees pa to dselstiltu un eekritihs upes; bet schihdi laimigi pahrees par to papihra tiltu, apalsch kura buhs engeli stabu weeta, kas to tiltu turehs.

Schibdi dsihwohs un preezasees eesch teem faldumeem, tizedami, ka Mefshas steidshs atnahft, wineem doht wifu pasaules bagatibu; bet Dahwida dehs wehl ne-atnahfs, lameyr neweena dwehsele nebuhs eesch „gifu,“ tas ir: weenâ datâ debefis, kur Deews tahs dwehseles isdohd preesch jauna dsinuma. Israeta dwehseles naw lohpa ar „nuchrim“ (kristigeem) eesch weenas weetas.

Rebi Juda teiz: deenai ir 12 stundas. Pirmâs trihs stundas Deews lasa „toire,“ ohtas trihs stundas winsch teefahs wifu pasauli an redsehs, ka wif peeder nolahdeschana; tad winsch zelsee no sawa taifnibas krehfla un sehdehs uf schelsochanas krehflu; trihs stundas winam buhs teefa par wifu radibu; zetortu deenas daku Deews spehle „liwiofon lewiasan.“ Bet to Deews

pa nakti (prohti tahs zitas 12 stundas) dara, tas nestahw rafstihst.

Beenige laftaji no ta mafuma warehs atfahrst, kahda mahju pilna ir muhsu schihdeem tijiba, kas winu swehtâ gramatâ Talmudâ ir sarakstita. Mums, kas mehsh scheetamees wairaf gaismâ staigajoht, wajadsetu wineem par preeschshimi buht, bet tas to dohs! Wini swehti zeeti sawas schabas, lai darba deenâs war wiltibu dsiht; bet muhsu swehtdeenâs no mums dauds weetâs tohp wairaf grehtu padariti nefa darba deenâs. Es pasifstu dauds pilksehtas, kur swehtu rihtu agri jau stahw malta, seens un wifada preze uf firgus, wairaf wehl nefa zitas deenâs; kad ta ir pahrohta, tad ir wifas schihdu labakas pilnas lihds tumfai, kur tad Petruschlas brahfeem ir seedu laiks (un winu ir dauds) ziti wejumus isfufschu, lai lauzineeki war weeglafi mahjâs pahrbraut; ziti, kas ir redsejufchi, ka lauzineeks sawu prezi labi pahrdewis, tam klufam, jeb kad trahpahs, ari pa tumfu ar waru wina labatas istufschu, lai pirmdeenâ naw lapeifas jarehking; wehl ziti peeder pee sawadas lohpu aiffstahwefchanas beedribas. Tee nosfatabs, ka nabaga lohpiensch stahw wifu deenu pee frohga pafschuum behdzi, ne-apsgetis, ne-ehdis, nedsebris; to wini no schelastibas pahrwee sawas mahjâs, pa-ehdina labi un tad nodohd pee zita fainneeka.

Ta Petruschlas brahti nopuhlejâhs par swehtdeenam labu daridami, un paschi til mihligi weens ohtu noglauda, ka pirmdeenu war wifas strihpas filas un farkanas uf waigeem redseht.

Kahdu preeschshimi no mums war schihdi mahjitees, — to lai spreesch gudrafi wihri.

Wezais Mahrtsinch.

Uf juhras.

Bija jauka Augusta mehnescha deena. Wifa daba un wehisch bij tik lehti, ka ne lapina nefulinajâhs; tik ween juhra no leeleem wilneem kustinata, ruhza kà lauwa, jo wehisch, kas jaw kahdas tschetras deenas no juhras uf semi puhta, patlaban norima un tadeht juhras ruhfschana bij tafu dsirdama.

Pee G. upes grihwas dsihwo laudis, kura wifwairaf ufturâhs no sweijas, tik pat uf G. upi, kà ari uf juhras. Wafarâ wini wifwairaf nodarbojâhs ar laschu sweiju un preesch schihs sweijas wajoga kohfi isdewiga laika un tahds laiks bija ari schini deenâ; tadeht ap G. upes grihwo bij it jautra kustefchanahs, jo nu dewahs duhschigeewe sweijneeki uf juhras sawus lohmus wilt. Ari es sweijneeks buhdams nekawejohs tur dohteesh. Afgahju G. upes malâ, kur ari drihs ziti mani beedri atnahza un kà kohpâ kahdi astoni zilweft dewamees ar laiwu pa G. upi uf leiju.

Drihs nonahjam pee juhras, kura wisnus, it kà tahds wulkans laiwu splahwa un gandrihs ne-eebrohfschinajamees wehl tanf eeschâ dohteesh, bet kad eeraudshjam weenu laiwu jaw mums preeschâ, tad til laibam gar malu, kur til leeli wilni ne-aisnem, duhschigi juhra eeschâ. Nebizam wairs tahlu no teem sweijneeteem, kura mums preeschâ bija, kad weens breefmigs flats muhs istranzeja.

Tee sweineeki jaw bija sawu tihflu ismetufchi un laimigi gandrihs jaw malâ nonahfufchi. Tê sawz sturmanis: „Enturu ahra!“ kurfch tita ari tuhli ismesis. Gauscha ahtra fraume, kas gar malu gahsahs, parahwa laiwu fahnifft wilni un par nelaimi tanf paschâ brihdi nahf kreetns wilnis pret laiwu un apft to apfahrt. Lauwa, kuras weens gals pee enkura un ohts gals pee laiwâs bij peestiprinahst pahrtuhla.

Par laimi tanf laiwâ bij maks uslits, kas nekahwa wilnim laiwu pawifam apgahst un tadeht paldees Deewam wif zilwefti, kas tanf wehl eeschâ bij, isglahbahs. Kad tuwali peebrauzam, tad redsejam, ka atri, tilaudi un wif, kas laiwâ bij bijis, gar malu schur un tur isfahstis bij. Diwi wihri nehmahs duhschigi ar uhdens leefchanu no laiwâs. Gefahfumâ wineem gan nemaf negribeja isdohtheesh, bet wehlat, kad wilni mafafi palika, wini dabuja wirfrohtu un islehja laiwu tufschu. Tâ wini attal tita uf zefa.

Bet nu wajadseja ari mums prohweht, ja negribejam tufschâ mahjâ eet. Bija gan kohfi bailiga leeta, tahds wisnâs dohp

tees eefschâ. Rahds semneeks, kas tit ar semes lohpschanu sawu maifi nopelna, un juhreas wknus nepasht, gan nebuhtu tur eefschâ dewees, tad waj winam nesin to maktatu, bet mehş, sweijneeki buhdami, efam ar juhru un winas wikneem apradu- fchi, fanehmam duhschu un ar Deewa palhgu stuhmamees no malas noht un dewamees ar sawu maso laiwinu, kas turklaht wehl tohti brihfschleja, breefmigi krahdamds wknuds eefschâ. Par laimi mums isdewahs tahda reisê pahr fehli pahrbraukt, tad leeli wknai nebija, jo uf fehles wknai plihst un tadeht tur ta bailigala brautschana.

Gandrihs jaw bijam sawu tihllu ismetufchi, tad ungurs (tohts, ar turu stuhri grohsa) iskrita. Stuhmanis leezahs tuhst pehz ta pahr laiwias malu un buhtu gandrihs iskritis, ja weens gau- schi leels wilnis nebuhtu laiwu atpatat padfinis ta, ta wareja unguru atkal dabuht.

Nu bijam sawu tihllu laimigi ismetufchi un par to warejam preezatees; bet tad usstatişam wisaplahrt to nemeerigo juhru, tad gan schauschalaş gahja zaur lauleem. Kad tahds augsts wilnis laiwu pajehla, tad isstatişahs, it ka uf augsta kalna buhtum ustahpufchi; jo tad wareja tahlu, tahlu redseht; bet tad atkal gadijahs starp leeleem wknueem eebraukt, tad bijam glufchi ka bebrê, jo zita neka neredsejam, ka tit debeft un wis- aplahrt augstus uhdens kalnus.

Ut, zil breefmigs bij tahds flats. Te warejam pateeft faziht: „Deews ir wiffpehzigs.“

Nu faham uf malu aireht. Te tit breefmigi negahja, ka tad no malas brauzam. Kad malâ nonahufchi tohs leelus wilans apstatişam, tad tit pilnigi fajehdsam, zil tuwu nahwei bijam bijufchi un zil spehzigi un schehligi Deews muhs no tahş bij glahbis. Te warejam redseht, ta Deews ir ar wifu schehligs.

Sawu tihllu gan labi malâ nowilkam, bet fiwis nedabujam. Metam wehl weenu lohnu, bet tanî ari neta nedabujam.

Sawu bija nakts, tad faham no juhramales uf mahju braukt. Dseebadami mehş brauzam pa G. upi uf augfchu un muhsu dseebafchana atstaneja tohti jauti tumfchâ nakti, lihds nonahjam tanî weetâ, tur arweenu mehdsam apmetees, tur tad draudfigi at- sweizinajamees un katris uf sawu mahju aishahjam.

I. Krehmans.

Sina pahr ussaukteem Rigâ.

Pehtera- un Domes-basn: Strohders Peter Grigorjew ar Krist. Emiliju Weichel. Kaufmans Karl Gustaw Krüger ar Mariju Koschal. Skunstes- un andeles-dahrsneeks Leopold Gustaw Thieszen ar Gen- rietti Karolini Stahl.

Gertrudes-basn: Meefneeku-sellis Martin Dreiman ar Annu Doroteu Korff.

Jesús-basn: Salvats Peter Glaube ar Lihfi Bundul, dsm. Lasch. Atlaists salvats Janne Rigger ar Annu Lann. Unterofizeers Anfs Brehle ar Anneti Engel. Muzeneeks Joh. Friedr. Gotfr. Bethien ar Juli Drlow, dsm. Linning. Kutschers Fritz Forsch ar Lihfi Wstein. Meefneeku sellis Joh. Dietrich Heinrich Pohrt ar Lihfi Janschewig. Kaleju sellis Michel Laube ar Annu Karol. Nadolsky.

Jahnu-basnizâ: Dselfezela deenetajs (schinowneeks) Mikel Maist ar Lihfi Kulsche. Matrosis Indr. Treulohn ar Doroteu Emiliju Skadding. Atlaists salvats Janne Ohfoling ar Gewu Reinhold. Schihnu-ustahditajs Karl Krastin ar Katar. Gabra, faulka Lipsche. Strahdn. Martin Jaeger ar Lawifi Janson.

Lihfs 8. Juni pee Rigas atnahufchi 1355 fugi un aishahjufchi 1208 fugi

Atkilbedams redaktors Ernst Blates.

Sludinaschanas.

Wehrâ leekama fina

no

J. Redlich

gruntigas un wifu wezakaş

Englischu magasihnes

uf to no ta nelaita J. G. Sanka lunga un preekschlaita firmas waldineekteem J. G. Melker un beedra sludinaschanu rahdidams, kura tai pirmâ Dezember 1876 Rigas Wahju awises bija lasama un rakstihst stahweja, ka J. G. Sanka lunga man sawu, wairal ka par 50 gada gahjumeem, ar gohdu westu un laipnigi ispi- ditu ihsteno Steiermarkas jeb Austrijas keisara semes islapschu pahrdohschanu, ar wisahm winam peederigahm islaptehm man pahrdewis, lai es tahdu pahrdohschanu

jeb andelt uf sawu rohku jeb rehkinumu tahfal webu; tamdeht daru wiseem lauzineekteem, andelmaneem, fainneekteem un kalpeem sinamu, ka mana wairuma islapschu pahrdohschana, miruscha nelaita J. G. Sanka k. namâ, Kungu- eelâ Nr. 16 tai wezâ kantohri par islapschu laiku no rihta lihds walaram buhs atwehrita, bet islapschu pahrdoh- schana masas dakas, ta aridsan no tahm garahm Pruhfchu labibas, ihfahm stiprahm atwasu: jeb zinu- islaptehm un Strahlsantes akminaineem un binstein-akmina bruzeklischeem jeb strihkeem, tui tai leelâ Maslawas israhdischana 1863, Rigas semkohpibas israhdischana 1871 un Wihnes (Wien) wispasaules is- rahdischana 1873. gada ar tahm scheit blakam redsamahm gohda-sihmehm klawa gresnotas, ta aridsan ahmurini un laktinas preeksch islapschu kapinaschanas, grabwju, dahrsneeku un tihrumu sehlipeles, sirgu un gohwu, dihsetu un strengu kehdes, dselsu-pineltu, wisadu amatu-rihtu un dauds zitadu prezu pahrdohschana paleek ta ka lihds scho laiku manâ gruntigâ Englischu magasihne, Rakku-eelâ G. Minus lunga namâ Nr. 1.

Kad tas ņi pagasta Mas-Kula mahjas gruntineeks Jahn Peterſohn, Leel-Kula puſmahjas rentineeks Anzjo Zuhler un Melur mahjas rentineeks Dahwe Ohſoling ir miruſchi un wina mantibas uſtrupi pahrdohſtas, tad teel zaur ſcho wiſi, mineta gruntineela un rentineeku parahdu bewei un parahdu wehmeji uſajinat, triju mehneſchu laila, no apatſcha rakſitas deenas ſkaitoh, pee ſchihs pagasta-teefas peceittees. — Pehz notejejuſcha termina newens parahdu praſitajs neihs preti nemts, bet ar parahdu flehpejeem tihs pehz ſikuma iſdaribts.

Behju pils pagasta nama, tai 12. Mai 1878. 1
Preeſchfehbetajs: P. Abhol.
Raſtu webejs: Z. Zunge.

Tani 14. Juni tihs ta nomiruſcha Lindaurh ſaimneela Ohſolina manta uſtrupi pahrdohſta plſt. Zwds pehz puſdeenas.

Kad ſchejeenes lihdſſchiningſ walſis-ſkhotataſ ſawu weetu uſſajijis, tad teel tahdi ſkhotataji, luri draubſes ſkhotataju-ſeminarija ſawu elkamenu nolikuſchi un ſchejeenes walſis-ſkhotu gribetu peenent, uſajinat, ar ſawahm peerahbiſchanahm lihdſ 1. Juli ſch. g. pee ſchejeenes walſis waldivas Sarmas mahja peceittees. 3

Keegelu walſis waldiva, 24. Mai 1878.

Walſis wezatais: P. Opmann.

See was,

tas proht puweles ſkloht un feet, atrohd darbu Gelfch-Niga leela Smilſchu-un Sirgu-eelu ſubri, pagraba pee D. Schmidt.

Wahzeelis

war peceittees pee wihtu-taiſitaja Ehrlich, Kahrla-eela Nr. 11, preti Woldejeas bahnuſcham.

Draudſesſkhotata palihgs,

tas ihpaſchi kreemſtu walođu kreetni proht mahjiti, no Nibtaures ſkhotu waldivas teel mellehts. Par peemeldeſchanaſ deenu ir nolikta 26. Juni; labas un piſnigas lezibas tihs pagehretas. 2

Skultes augſtata meitu-ſkhotla

22tra Juni ſkhotas darbus beigs un 28ta Auguſt aſtal uſnems. Preeſchneze aiſjeſojoh ſubſ, peceitſchanaſ uſ Behterupi (Peters-Capelle) ſuhtih, tuzas peenems un lahatalas ſinas ſneegs mahjitas J. Neulanda lungſ. 2

Behju aprinka laukſkhotataju ſapulze ſchogad tihs notureta 22. un 23. Juni Wez-Beebalgas draubſes-ſkhotla. N. Gulete, ſapulzes preeſchneels.

Zhti ſauſus

ehwiletus un ſpundetus

grihdu-dehtus,
faſon-kohkus,

ta: ſchablungas, dehtus, durwju- un lohgu-ſleidun-gas, grihdu-liſſes, ſimſes u. t. pr., ohſcha, ohſola, alſſchmu, eglu un preeſchu plankas un dehtus, tura piſnigu krahumu un preedahwa lehti

Georg Thalheim,

dams-lohtu-iſſtrahdaſchanaſ fabriks, preti ſtrehneeku dahſjam.

Ed. Rob. Dreyer'a
likeeru, balſama, ruma-ſabrikis

Kahrtu-eelas un Teater-bulewara ſubri Lomonofowa nama preti linu-ſwareem, preedahwa wiſas ſortes

djeheenu

par wiſlehtalahm jenahm pee kreemas un laipnas apdeeneſchanaſ.

No jenures atwehlehts. Riga, 9. Juni 1878.

Drikehtis un dabujams pee bilſchu- un grabmatu-drikehtaja un burtu-lehjeja Ernst Plates, Riga pee Behtera haſnijas.

Grunts-ihpaſchneeku

un arendatoru lungeem teel ſinamsdaribis, ka mehriſchanaſ un puhraweetu eedalifchanaſ par 10 ſap. puhraweetu iſbara.

Adreſe: Rewiſor C. V. Moskauer Vorſtadt Mihs-ſenſtr. Haus Nr. 10, Riga.

Angl. auſſchamu-deegu

zenu-rahditajs par mahrzinu,

tas dabujami pal-lambari pee fugi ſem to andeles wahrdi: Pobegalow un dehts, Sinder-eela N 29.

	N 16.	20.	24.	30.	36.	40.
Nebalinatee	60.	63.	65.	67.	70.	73.
Balinatee	70.	73.	75.	77.	80.	85.
Bruhnee	65.	68.	70.	72.	75.	78.
Kirſch-bruhnee	68.	71.	73.	75.	78.	81.
Melnee	63.	66.	68.	70.	73.	76.
Pelee	63.	66.	68.	70.	73.	76.
Sillee	79.	81.	84.	86.	89.	92.
Deltanee	79.	81.	84.	86.	89.	92.
Villa	79.	81.	84.	86.	89.	92.
Safee	88.	90.	92.	95.		
Sarkanee			120.	130.		
Melnraibee			85.	90.	93.	95.

un ari wehl daubſ zitas prezes.

Pobegalow un dehts.

Puskaleſcha,

deriga preeſch ſuhrmana jeb ihres-wahgeem, ſahw aiſjeſchanaſ deht preeſch pahrdohſchanaſ pee Hugo J. Kanll, Gelfch-Niga leela Smilſchu-eela N 36.

Biegler un beedris Riga
tagad Kalku-eela Nr. 6, ſehta

peedahwa un pahrdohd Ruſton un Proktora lokomobiles un Kublejus, Stiftu kutamas- maſchines

un ſirgu-ſpehka eetaiſes,

arklus u. t. pr., ta ari ſem Rigas politelnuſuma kontroles praſtus un augſtgrahdigus 2

superſoſſatus.

Iſkaptes

wiſas ſortes un garumds, un iſkaptſchu ſtrib-kuſ pahrdohdu pa weenam ta ari atkalpah- dewejeem par wiſlehtalahm jenahm. Tad wehl preedahwaju preeſch buhwehm wiſus apkalumus, ta atſlehgas, lohgu-apkalumus, ſkrubwas un naglas wiſas ſortes.

Lai ſabaki waretu manu bohdi atraſt, ir wirs durwim gaea, apſeltita iſkaptis uſſaharta.

J. Jkert,

Gelfch-Niga Kalku-eela.

3ſcha Juli tihs pahrdohſtas Groſch muifcha, Beſwaines draubſe, diwas bruh letas kutamas maſchines.

Gudribas grahmata

preeſch ſemlohpjeem, patlaban ka deutata, ir dabujama

Dr. Melona

grahmatu-bohd Gelfch-Niga Kungu-eela Nr. 20, dſelſzjeka ſtanjijas tuwuma, maſa 40 ſap.

Rigas Latw. beedr.

Swehtdeen, 18. Juni iſbrauſchana ſakums uſ

Nembatas muifchu.

Maſa par turp un atpakaſ brauſchamu lungeem un dahmahm 1 rbl., teem, tas Nembata peedalahs, 30 ſap. Behrneem pamafinatas jenas.

Wiſbrauſchana no Rigas-Dinaburgas bahnuſcha plſt. 8 no rihta; atpakaſ brauſchana no Nembatas uſ Rigu plſt. 3/4 uſ 10 wafara.

Wiſetes dabujamas beedribas nama, pee Luzawa, Leſchendorffa un Kreewina Uhr-Nigas Kalku-eela Nr. 26, un iſbrauſchanaſ deena bahnuſi pee laſes. Par labu muſitu un ekonomiju ir gabdats.

Kahrtibas komiſſa.

Wez-Beebalgas baſniza ſkhotataji un labd. beedr. dſeetataji ar Leſeres dſeetataju laipnigu peepaliſdſibu iſrihtohs

garigu konzerti

23. Juni pulſt. 4 pehz puſdeenas, Latweeſchu kurlmeſmu ſkhotai un Behju aprinka ſkhotataju atraitnehm par labu. Pulſten 6 ſakums laizigs konzerts. Draudſes preeſchneeki.

Behju Latw. labdariſch. beedr.

iſees Swehtdeen 11. Juni ſch. g.

ſakums

uſ pils-muifchas meſcha dahſju, (neue Anlagen). Zeni: beedr. 40. L. f., beedrenehm 20. L. f., neb. lauz. 60. L. f., nebedren. lauz. 30. L. f. Beedru lahretes uſrahdawas. Iſeeſchana no beedribas nama p. 2. p. p. pee ragu muſitas. Raſe beedribas nama no p. 12 lihdſ aiſjeſchanaſ laitam wala, un wehlati ſakums.

Ia mineta beena leetus lihtu, tad weeſſas wafara no p. 8 wafara pee minetas muſitas, Wiſſenſeldita t. ſahl. J. L. W. preeſchneeziba.

Laizigu konzerti

Liſumas dſeetahchanaſ un muſika-kohtis bohſ ſakums pee Welanas dr. ſkhotas tai. 18. Juni ſch. g. Sahtums pulſten 4 pehz puſdeenas.

Papa-gailis.

Salkſch papa-gailis ohtas beenas rihta Jaun-Bilderlinds leela proſpektu 5ta lihnija Nr. 22 Zahus Strohma mahja ir ij buhina iſiſtehtis. Kas mineto papa-gaili atohd, tas dabujn labu pateizibas algu.

No polizejas atwehlehts.

Bostans un Dohre.

(Statets Nr. 21.)

Daudsi luhtojahs ar flapjahm azim us scheem nelaimigeem, un ir wezais pilskungs, nespehdams to firdi aigrabdamu flatu usluhloht, bija fawa lehtrehfla apgihbis.

E lehja Schwadelons tam nelaimigam un wehl eefsch afa-rahm buhdamam pahram klast, isschlihra tohs ar swehra firdi — un Dohri, kas wina rohlas atrasdamahs, bija apgihbusi, — tas nodewa teefas fulainem, ka ta taptu us zeetumu atpakal westa. — Bostans atkrita bes spehla pee feenas, nemas ne-eewehrodams to fpreedumu, kas tam nahwi pee karatawahn pasludinaja, bet kawejahs gara eefsch nahwes dohmahm pee mihtakahs kruhts. Noteefajama deena lihds ar faules lehlfchanu, steidsahs laudis par pilswahrteem eefsch tapu un pee laika few weetu eenemt, no luzenes tee waretu wisu redseht. — Ap pulstien desmiteem pilspagalms lihgoht lihgojahs no zilweku pulka, kas no daschdaschadahm kauschu fahrtahm bij schurp faskrehjuschi. Tur wareja redseht no stalta brunineela lihds prastam semneekam; — un no bagataja lohymana, lihds noplifuschan ubagam. Tur sehdeja staltee junkuri us faweem flaitteem sirgeem un falihkuschi wezifchi, us spehla fametuschees un wisi, it wisi gaidija us weenu un to paschu noteefajamu brunineeku.

Pilsgangi, tumfcha zeetuma pagraba, stahweja Dohre pee aufstas muhra feenas ka tehls atspeedusees un winas israudatahs azis sihwi us pilskalponi noslatijahs, kura tai par laika kawelli un par usraudstaju bija peedohta. Deltencee sprohgainee mati karajahs fajufuschi ap winas balto marmora-kallu un ar fawahm smalkahm rohjinahm ta darbojahs ap dahrgahs fleites sprahdschm; bet winas dohmas kawejahs pee fawa mihtaka, ohra zeetuma pagraba. Sماغas nopuhtas iszehlahs is winas, no behdahm falaustas kruhts, un klusi wina eefakta pee fewis ta runaht:

„Schodeen ir wina noteefajama deena, ka tas kauschu pulks, tur aif lohgeem, to it skaidri leezina, lai gan weza Mascha manim to leedsahs fajiht. Al Deems! tu kungs par dschwibu un nahwi! Dohd winam weeglu aismigschannu, un nelauj manim ari ilgi wahrgt schini pohsta pasaul.“

Pee scheem wahrdeem atskaneja no tohrna pulstena warabals, kas to no dohmahm istrauzeja un noteefajamu stundu eefahkotees pasludinaja; ka ari keshchu skana no pilsganga, Dohrei ka ar wahrdeem usfauza, — ka winas mihtakois tagad fawu nahwes zetu staiga. „Laid mani ahra, laid ahra! lai es waru fawu mihtako beidsamu reisi apkamp!“ — fleedsa Dohre pee durwim peefkrehjuschi un ar fawu masu duhriti us tahm sisdama; bet winas bals tani burfma netifa usklaufita, jeb, lai gan dsirdeja, ne-eewehrota.

„Ar Deemu, Bostan! ar Deemu! tur aif swaignehm mehsh atkal redsefimees! dschwwo sweiks!“

Pee wisahm meefahm raustidamahs, ta krita atpakal us gultu, kur no breefmgahm fahpehm pahruemta, gulohht palika.

Kad Bostans, no teefas fulaineem wests, us keewenehm parahdijahs, tad wisa plahpaschana un trohlfnis us reis mitajahs un it weens us to drohschu brunineeku flatijahs. Pahw wina waigu gan lidoja kumfchs behdu padebes, bet no wina isturefchanahs ilweens tizetu, ja tahs keshdes pee wina rohfahm nebuhtu, ka tas ir apschelohs, un nu nahf

fapulzi sweizinahht un tai laimi wehleht. No keewenehm no-lahpuscheem, fanehma bende to nelaimigu upuri, un noweda us, karatawahn. Ka no wara leets, stahweja Bostans us karatawu bruga un ar fawahm melnahm azim fapulzejuschohs usskatija, famehr bendes to isgehrbdami nodarbojahs.

„Bateesi stalts brunineeks! un es tizu, ka Widsemes pilis ohtru tahdu brunineeku naw redsejuschas, nesh ari wairs redsehs fawos warenaš muhrs!“ schehlojahs kahds brunineeks.

„Ei nu!“ bahrahs Schwadelons; „tas funs to ir pelnijs un tam ir jamirsi, lai waj pats wisu-warenaš buhtu!“

„Nu, nu, puif!“ teiza kahds wezs un labi peedfihwojis brunineeks; „ne esi wis wehl fawu muhschu ar gohdu beidsis; jo mehš zilweki nesinam, ka un zil drihs waram flupt; tadehl newaijaga mums us ohtra nahwi til zeefchi pastahweht.“

Bostana faulschana: „Dfihwojat wesele!“ wisu firdis fatrizinaja un daudsi aplahja fawus gihmjus ar rohfahm, newaredami wina nahwi usluhloht un kad atklahja, tad jaw ta nelaimiga lihks schuhpojahs pee strika, 12 pehdu gaisa. Ar flapjahm azim steidsahs kauschu pulki us mahjahm, klusi par to noteefaschanu farunadamees, un pat faule, kas lihds schim bija aif mahkoneem lihbusi, — tagad it gaischi atpshdeja us tufscheem dselteneem rugaju laukeem, un fehra firdi aigrabhdama pulstena skana kauschu aufis atskaneja.

Ohtra rihta pehz Bostana nahwes pili ta wests ispaudahs, ka freilene Dohre efohht prahta flimibas dehl no zeetuma atfwabinata. Dauds noscheloja scho nelaimigu kruhta neseju un wehleja tai drihs to notikuschu aismirsi un pee zita, preefch tam zeeniga wihra kruhts to pasaudetu laimi baidiht. Bet Dohres firds bij un palika ka par spihhi wisahm laimes wehlefchanahm behdu un ruhktumu pilna.

„Es redsu,“ ta pilskungs pehz kahdahm deenahm Dohrei klatus noschdamees walodu usfahla. „Es redsu, ka ar tawu jautribu, ka ari weselibu jo deenas jo flittati eet un man bail, ka zaur tahdu buhichannu tu, mana weeniga meita, ne-buhfi pascha sedu laika semes flehpi jaguldina; tadehl esmu preefch tewis, wihru isredsejis, kas zaur fawu karstu mihsle-stibu us tewis, tew to pasaudetu it pilnigi spehs atdoht; un tahds wihrs ir tas drohschais brunineeks Schwadelons, kas pehz manas nahwes buhs schahs pils ihpaschneeks.“

To dsirdejuschi, Dohre pazehla fawas azis us augfchu un tehwa rohku fatwehrusi, it drohschi atbildeja: „Bateizohs par wisu ruhpefchanohs, ar to Zuhš par manu weselibu gahdajat, bet man schkeet, ka wifs buhs par wehlu un Zuhš fawas jautas zeribas lihds ar manahm meefahm wehl scho paschu rudeni kapu guldinafeet!“

„Al neruna jel ta, mans behrns! faki ween, es gribu wisu tagad dariht, kas ween pee tawas laimes tewim leelahs buht derigs; bet peedoht man, tawam tehwan, ko tas pret tewi eefsch aplamas dufmibas ir apprehfojees!“ issauzahs wezais pilskungs Dohri aplampdams. Dohre aplampa fawu tehwu, to nobutschojuschi, wisu tam peedeewa un tad fajija: „Ja Zuhš pateesi man nu wisu nowehleht, tad es wehletohs rihtu, kahjahm jeb jahfchus us laukeem pafereetees.“

„Labpraht, labpraht!“ issauzahs pilskungs, un aiseijoht tam mirdseja preeka un noschelofchanas afaras azis.

Dohre noslatijahs fawam aiseedamam tehwan ar afaru

pilnahm azim pakaf, un kad tas istabu bij atstahjis, tad ta eefahka pee fewis runaht:

„Tur aufstods esar-wilnods
Kaps mani fagaiba;
No ta es gara spahrnds
Kuhfchu pee mihtata!“

„Raudat juhs, zilweku behrni, raudat! par faweem greh-
teem; raudat, lai juhfu almiaru firdis mihtsinajahs, pirms
Deewa dufmiba juhs ne-aprij un netohpat muhschigas nah-
wes laupijums!“

Bija miglains Septembere mehnescha rihts, kad zaur Burt-
neeku pilswahrteem isgahja mas pulzinsch jahneeku, kuri
jahja lehnahm par Nuhjenes leeljesu us preefchu. Schee jaht-
neeki bija: Burtneeku pilskungs ar fawu meitu, Schwadelons
un wehl peeji ziti brunineeki. Tee bija gandrihs pufstundu
jahjufchi, kad no fibruma, ohtrpuf grahwja, blakus zetam
kahds irhju pulks ar faweem blirfchledameem spahrneem, gaisa
zehlahs. Jachtneeku firgi zaur scho nejaufchu trohjni tika
istrauzeti un dewahs, fo til kahjas ween nefa, par laukeem
un ptawahm us preefchu.

Brunineekeem isdewahs drihs jo drihs fawus firgus fawal-
diht, bet Dohres eetrakohs firgs metahs ar fawu jahjeu us
muguras us tuwejo preefchu filu. Schwadelons to redse-
dams, speeda fawejam preefchus fahnods un pasuda, beesä mig-
las appegä eetihis, preefch zitu brunineeku azim. Ir schee
stahwoht nepalika, bet trauzahs teem diweem til peepefchi pasu-
dufcheem pakaf. Weenä zeta pufe pazehlahs flaikas preeces
un ohtra pufe bija wilnodams esars ar stahwu flints feenu.
Schai weeta Schwadelons gribeja Dohres firgu ftreefchanä
kaweht un to isdariht, fchlehyu firga krusods eefweesdam; bet
fchlehye, zaur stipru fweefchanu rinkä greefdamees, eefrehja
Dohres plejods un weegli eefleegdamahs ta eekrita esara.

Karstas afinis pileja kuhpedamas gar flints feenu un dsel-
tenee mati wehl reis parahbijahs us uhdens wirfu, tad no-
grima esara dstitums.

„Zilweks, fo tu esi darijis!?“ eefleedsahs wezais pilskungs,
Schwadelonu ar stihwahm azim usluhkodams. „Seenat to
funi,“ pawehleja pilskungs ihfi. Drihs tapa Schwadelons
feets un us pili zeetumä nowests. Behz tschetri nedetahm
no ta laika, kad Bostans tapa noteefahrts, karajahs Schwa-
delona lihkis tai pascha weeta, kur Bostans bij karajees un
kraukki brehfdami wairaf deenu wina lihki bes schelastibas
plohfiija.

Trefcha deenä pehz tahs isjahfchanas us laukeem — tika
ta nelaimiga Dohre ar leelu stahiti paglabata; bet wifs tas
gohds un tahs afaras, fo tas apbehdinahs tehws pee fa-
was meitas kapa lehja, newareja wina sinamu firdi apmeeri-
naht un wehl tai pascha rudeni, gruhtä flimiba, tas steidsahs
fawai meitai pakaf kapä.

Mihtais lasitajs! kad tew kahdreis gadahs us Burtneezee-
fchu kapsehtu noftaigahht, un tu flatees dohmu pilns pahf
flints feenu us teem esara fpehledameem wilnischeem, tad at-
gahdinajees, ka ta pati flints, us kuru tu stahwi un kas nu
ir par kapsehtu pahwehrsta, preefch gandrihs 500 gadeem
ir ar nelaimigas Dohres afinim flazinata.

Ratweefchu waloda farakstijis Indr. Wihtols.

Werners Rihus.

I.

Utrohdahs deefgan zilweku, kuri nekad naw ar fawu listeni
meerä, kurnedami par scho laiku dahrgumu un noschelo we-
zohs pagahjufchohs labohs laikus, it ka tad ween buhtu wifs
labums un smehtiba bijufe un ka tagadeja pafaula zits nefas
ne-efoht, ka famaitafchanas un grehku bedre.

Tahdi zilweki aismirft jeb negrib finaht, ka flawetee wezee
laiki ir til pakrehflis no tagadejeem laikeem. Muhfu preefch-
gahjeji dsihwoja weentiligati, bij masaf eefpehjas, ka tagad
ir; turpretim tee no daudsahm buhfschanahm atschkirahs, kas
tagad dsihwi peenehmigaku un bagatafu padara.

Kur agraf wara un breefmas atradahs, tur tagad walda
stipras teefibas un likumi, kas pafarga katra zilweka brihwibu
un ihpafchumu. Brahti ir gudraki palikuschi; amati ne-ap-
rehlinajamu wirsfwaru fasnegufchi; mahfklas un sinafchanas
arweenu wairojahs: dselszjeti un telegrafi ir laiku un ruhmi
aidsinufchi; prahneeki isgudro mafchinas, kas zilweka meefas
fpehku stiprina. Schee laiki apgahda ari nabagus.

Wehl dauds tahdas leetas waretu peeefaukt, no ka tagatne
no pagatnes isfchkirahs, bet tahda islikfchana isnahktu par
garu. Mehns negribam ari pee widus-laikeem flawetees, kur
duhrei bij ihsta teefiba, kur meefas fpehks wifa Wahzija aug-
stakä gohdä stahweja, kur mohku lambarods tika zilweki moh-
ziti, daschreis ir newainigi, kur mahntiziba katra wezä feewa
mahjoja, un kurai farlanas azu malas bij, ta tika par ra-
ganu tureta un tahdas daudsreis us fahrtu fadedsinaja.

Schahs un wehl zitas scho wezo laiku leetas aismirfchim
un usmellefim til tahdas drufzinas, kas preefch fimtu jeb
wairaf gadeem Wahzija notikuschas. Juhs paschi waresat
pehzaf preeft, woi muhsu deenas ari tas war preefcha nahht
un waj tas ari peekriht, par tagadejeem laikeem kurneht un
pagahjufchohs laikus flaweht.

Wezä augstfoklas pilsehtä Halle, leelä Uldrika-eelä, jauti
wafaras deenä pagahjufchä gadu fimteni bij fchur un tur
redfami studentu pulzini, kuri weens ar ohtru farunajahs,
fmejhahs un johfoja ar garam eedameem pilsehtneekeem.
Schee bij wairaf fpehzigi, flaike jauneki ar jautreem, pree-
zigeem gihnjeem, fpihdofchahm azim un gareem mateem, kuri
gaischi fpihdedami us wina plezeem nolabrahs. Apgehrtis
leelakai dalai bij pehz brunineeku wihses, ar fchaurahm ahdu
biffehym, gareem plateem sahbaflu flilbeem, kas fcheem jauneem
kandim labi isstatijahs. Dauds no wineem nefa fahnods af
johstas fmagu dunzi, fo trina us eelas afmineem. Ziti nefa
tikai melnu grahmatu-fohmu sem rokas, kuru usflatoht tohs
tuhlin wareja pasiht, ka tee peedereja pee usihtigakeem stu-
denteem, kuri fawu laiku wairaf pee mahzifchanahs pawadija,
nefa pa eelahm aplahrt flendereja un dschra.

Kad tuwejas basnizas pulkstens ar dsiku, draudedamu
fifchanu trefcho pehzpufdeenas stundu pawehstija, nosuda wini
ari drihs no eelas un steidsahs wezai uniwersitetes ehkai flahht,
lai tee fawäs stundäs netruhktu. Bet tee ziti ar gareem
sahbaku flilbeem til ahtri wis nesteidsahs, bet pastaigajahs
publiki no trim jeb tschetreem pa plato Uldrika eelu, it ka tee
swara fiteenus nemas nebuhtu dsirdejufchi.

Weenä no fcheem pulzineem atradahs jauneklis, no dewia-
padfmit jeb diwidefmit gadeem wezs, kas par wifseem pa gal-
wu augstakä stahweja. Wina augums, lai gan leels bij, to-
mehr lohzijahs weegli, kas israhdiya meefas fpehku un leelu

isweijibu. Slaiks augumā buhdams, pilnīgs fruktis un plezōs, wīnšch iſſklatijahs kà ihſta wihra bilde. Gihmis bij ſmukls ar ſchohda bahrsdu, kas wina luhpas apehnoja, ſpīhdofſchās azis, augſta peere un bruhnee mati, kuzi uſ wina plezeem nowelshās, darija to jo patihlamatu. Wīnšch tuwojahs kahdai mahjai, ſtipri ar draugeem ſmeedamees — kad wina tuwakais kaiminſch lohgu atwehra un galwu par to laukā iſbahſis, fajija:

„Eſi meerigs, Werner! Neſmeijees til ſtipri! Kad es nealojohs, tad augſchā pirmā tahſchā weza Defauera bahrgo gihmi redſeju.“

„Kas tad man ar wīnu pa daļu,“ fajija jauneklīs.

„Kad tew naw ar wīnu dalas, tomehr tam ir warbuht ar tewi dariſchana,“ bij atbilde. „Waj tad tu neſini, ka wīnšch ir neſchchligis un breeſmīgs wihrs, kahds Wahzija ohtris wairs naw atrohdam?“

„War ari buht,“ atbildeja Berners, „bet ar wīnu naw nefas ko dariht.“

„Bet tas to dara zitadi,“ fajija ohtris, „tas ir pafauls ſinatneeks, kuzsch ſawu wehribu leet uſ jauneem laudim no ſkaiſta auguma un iſſkata, wīnus ar labu jeb waru lehnina gwardōs dabuht, lai tas pee wina par mihtu behrnu paliktu. Tu taſ buhſi dſirdejis no ſchi gribetaja, waretu fajiht no Frihderika Wilhelma I. neſtipruma!“

„Ja, to gan,“ atbildeja Berners, — „bet —“

„Tibdaud! ka tu driht jeb wehrlak tur tikſi eelikt,“ runaja ohtris.

„Neeki!“ iſſauza Berners. „Eſmu brihws wihrs un neweens zilweks man newar ko uſſpeest, ko es dariht negribu.“

„Tad tu wezo Defaueri maſ pahiſti, ka tu dohma, ka wīnšch no ſawa nodohma atpakaſt paliks, ko tas weenreis apnehmees,“ fajija Bernera draugs. „Pee tam wīnšch weenadi ſaka: „waj leezahs, waj luhſi!“ Ko tas grib, lai ari pate walſiba tam pretim buhtu, to wīnšch iſdara. Tadeht eij it tuwu gar muhſu dſihwolli, bet lai Deews pafarga, ka wīnšch tewi jaw eeraudſijis.“

„Ko nu par tahdam leetahm runa, Indriē,“ fajija Berners, ſmeedamees drauga padohmu paklauſidams un gar ſuhri lihdam. Wīnšch palika pee apſihmetas weetas ſtahwoht, augſchā uſ lohgu ſklatidamees.

„Es eſmu ſtudent,“ wīnšch fajija, un tu pahiſti muhſu teeſibas. Neweens nedrihtſi tahs pahrlahpt.

Protectors un augſtſkolas teeſa muhs glahbi.“

„Bezais Defauers par to maſ behda,“ atbildeja Indriēis behdigi. Tas dſen uniwerſitetes teeſaſkungu ar lohbinu no ſawa dſihwolka ahra, kad tee tam ko nepatihlamu luhds. Zil maſ tas pehz teeſibas praſa, to ir rahtſkungi ſawā pilſfehſtā Defawā peedſihwojuſchi, — ja tas til taiſniba ir, kas man tila ſtahtihſis.“

„Kas tas bija?“

„Wīnšch, kà ſemes lungs, dabuja teeſibu ſinamus meſcha un palwas gabalus pahrlatiht, ko Defawas pilſfehſta par ſawu ihpaſchumu atſina. Tas fajehla ſtrihdi par to, bet rahtſkungi ſtutejahs uſ ſawahm teeſibahm. Bezais Defauers pagehreja dokumentes redſeht, pawehledams rahtſkungeem ar tahm uſ pili nahkt un winam preeſchā likt. Rahtſkungi paklauſija un iſplatija zeeta lunga preeſchā ſawus papihrus. Bij ſeema un krahſni dega ugunš. Firſis laſija papihrus zauri, kuzi bij apſtiprinati un apſehgeleti. Uſ weenreis tas

ſanehma wīfus papihrus un eefweeda kuredamā krahſni, tai preeſchā aiſſtahdamees, lihds pehdiga lapina par pelneem bij pahrwehrſuheſs. „Tā,“ wīnšch fajija uſ rahtſkungeem, kuzi ar platahm azim wina darbu uſluhloja, beſ ka tee waretu ko dariht, „tā, nu ir notaiſihſis! Zums naw nekahdas dokumentes un ari nekahdas peerahdiſchanas; meſchs un plawas ir mans ihpaſchums, un tur ir durwis!“ Rahtſkungi lihda kà apleeti ſuni pa durwim laukā un wīnu labahs teeſibas bij wehja.“

„Tas newar buht!“ iſſauza Berners. „Waj tad taiſnibas pafaulē nemas naw?! Ta naw taiſniba!“

„Tad tu ſcho waras daritaju gluhſi jeb it nemas nepahiſti. Ar tewi, kad winam tu buhſi patihlams, iſdarihs tapat, kà ar rahtſkungeem. Tapehz es tewi wehl weenreis zeeſchi luhdsu, ne-iſturees til drohſchi, bet eij paflepeni no zeta.“

Berners ſmechjahs mehdidams.

„Kad ari wezam Defaueram luſte pee tam buhtu, mani lehnina gwardōs eelikt, tomehr tas winam ne-iſdohſees,“ wīnšch fajija. „Taiſniba buhs taiſniba palikt un winam naw nekahdas teeſibas gar mani. Mans tehws ir brihws un turigs muhſchās ihpaſchneeks, turklaht drohſchſirdigs wihrs. Nekad wīnšch nezeetihs, kad tas ar mani tā darihs.“

„Bet ka wara, Werner! Kas war pret waru? Atſtahj ſawas walodas un greeſ zeetam wezam Defaueram zelu, zil til eefpehjam.“

„Ja, ja, Indriēim ir taiſniba, mehs gribam eet,“ fajija na ari tee ziti draugi, kuzi lihds ſchim wīnu ſarunā nebij eemaiſijſchees.

Wini nehma Berneri pee rokas un willa lihds maſa ſahnu eelā, kur tee driht, bet nelaimigi nojuda. Til ko wini bij to zelu un plazi preeſch Defawas firſta dſihwolka atſtahjuſchi, tad tika paſchās mahjas durwis atwehrtas un wihrs ahra iſlehzja, kuzsch kà ſuns jaunekteem no palalas willahs, un driht no wineem ſchaurā ſahnu eelā paſuda.

No Bernera waijaſchanas mehs wehrlaku dſirdeſim, bet til palikſim tahs mahjas eefſchupſe, no kuzas tas wihrs iſnahza. Schē ruhmiḡā iſtabā pee lohga, lehnēs atſpeedees, fehdeja wezigs wihrs no 50—52 gadeem wezs. Wīnšch neſa Bruhſchu generata uſwalku, maſu, trihſuhriḡu zepuri galwā. Wina gihmis bij bruhns no wehja, laika un pulwera aſinainās lauſchānās palizis un beesa uſkruhſeta bahrsda beeso wirsluhpu apſedſa. Wina bruhnahs azis draudigi ſwehroja, bij warenigas, tā ka neweens zilweks to neſpehja ilgi uſſkatiht. Wiſs augums bij bahrgs un atreebigš, bet ari iſrahdija labſirdibu un wiltibu. Til daudš wareja nojehgt pee pirmas azu uſmeſchānās, ka ſchis wihrs bija breeſmīgs un warenigs lungs.

Behz deſmit minutehm greeſahs tas wihrs, kas ſtudenteem bij palak gahjis, geuhſti elpodams ahtri mahjā. Wihrs, kas pee lohga fehdeja, greeſahs uſ wīnu un praſija ar bahrgu balſi ihſi:

„Nu?“

„Nefas,“ atbildeja eenahzeis. „Tee puikas ir maſa ſchenkl eegreeſuſchees un ne uſ ſaweem dſihwolkeem gahjuſchi. Shenka ſaimneeks, kuzu es jautaju, tohs nepaſina, un dohmaja, ka tee til ihſu laiku ſchē buhſchoht, ihpaſchi tas garais, kas tam tuhlin patizis.“

(Turpmat wehl.)

Grandi un feedi.

Mihlo Tahmneek!

„Deews labi dar, ko daridams,“ pasihstama dseefma pehz posihstama meldina, wisa muhsu draudse to sin un dseed un tatschu muhsu fainneeki naw wehl fajehgufchi, ka Deews labi dar, ko daridams. Mihlais Deews mums dewis leetus un siltu laiku, ta ka sahle un labiba aug azim redsoht. Nu buhtu jadohma, ka wisi semkohpi buhs preezigi un patezigi par tahdu audseligu un fwehtigu laiku; bet kas to dohs! naw atkal ar meeru. „Ko lihds,“ wini faka, „kad sahle labi aug un labiba braschi fanemahs — kas sin, waj warehs wiju gohdam eewahkt.“

Al juhs plahnprahini, ko juhs kurnat? Kad nekas ne-buhtu audsis, ko tad jauhs plautut un eewahktut, weenalga waj isdewigs jeb ne-isdewigs laiks?

Es nu gan, kad fwehtdeenahm Ohkola krogga ar wineem fateekohs, no wifas duhschas nemohs isskaidroht, ka wini ir tihri mulki, bet schini leeta zilwekem ir leela netiziba, ne-weens negrib tizeht, ka winsch ir mulkis, schkeetahs tas gudrais buht.

Pahr politiku mehs fawas krogga sapulzes wairs netreejam; ko ari pahr politiku runaht, kad fara naw? Tam Anglim par fawu wiltibu gan wajadsetu kreetnu pehreenu; bet deefin, ka winam Berlinē ees us kongresi. Esmu dsirdejis, ka pahr spreeschanahm kongresē nelahdas sinas nelaidischoht, eekam kongreses darbi nebuschoht beigti. Man brihnumis, ka awischi rakstioji ar tahdu buhschanu ir ar meeru, jo kad sinas neteef laistas, ko tad lai wini par kongresi raksta. Inahks tapat ka ar muhsu pehrno wispahrigo konferenzi pee Leelupes, no tahs ari nelahdas skaidras sinas netika laistas, pat tad ne, kad spreeschanas bija beigtas. Teiza, ka konferenze esohht wehl jauna un tadeht kaunahs ka jauna meitina ar atklahu waigu tautas eet. Nu, jaunahm meitahm peeklahjahs kaunigahm buht, ka par peemehru jauna konferenze ais leelas kaunibas ne-eedrohschinajahs pehrn fawā tehwu walodā farunatees. Al tawu kaunibu! Redsefim, ka buhs schini gadā; waj buhs palikuse drohschaka, jeb wehl tahda pate kauniga. Cetu ari us schi gada konferenzi, bet ne-esmu skohlotajs, kas Jrmlawā bijis un wajadstigo peeklahjibu ar gohdaschanu mahzijeet. Mans kaiminsch Wislainis brauks us konferenzi. „Tahda Latweeschu konferenze,“ winsch faka, „ir man lohti mihla; tur war dabuht tatschu dsirdeht smalku Wahzu walodu runajam.“ Tā Wislainis faka, bet es dohmaju, ka winu nelaidihis eelschā, jo winsch nemahkt neds pehz nohtehm dseedahkt neds pehz zita dohmahm runaht.

Pahr muhsu paschu nowadu runajohht jafaka, ka nelahdi leeli notifikumi naw peeminami, tikai muhsu pagasta wezalam lepnibas-kaitē peemetusehs. Michs ziti faimineeki fametam naudu un suhtijam Wislaini us pilsehtu pehz sahlehm, bet apteekera leelakungs nelahdas sahles naw pasneedsis, tikai to padohmu dewis, lai pagasta wezako nahkamā reisa no amata nozeloht, gan tad lepnibas-kaitē sudischoht.

Jahnu wakarā bedsinasim trihs wezas dahrwu muzas; buhs warens Jahnu wakarā! Albrauz ari pee mums fawā dsimtenē.

Laiws Dangas Janzis.

Chrniga dseedaschana.

Kahdam skohlotajam wezds laikos nebija labs balfs preefsch dseedaschanas, tadeht winsch peenehma kahdu aflu nabagu, kuzam bij ta wislabaka balfs tani draudse, fawā weeta par dseedataju. Skohlotajs drusku ihfredsigs buhdams weenumehr pee fewis nehfaja brilli, lai waretu labaki redseht. Kad nu kahdu reisi wajadseja skohlotajam meldinu usnemt, tad wina weeta allais nabags to isdarija, til ween skohlotajs winam wahrds no gramatas preefschā fajija, tadeht ka winsch aflu buhdams pats newareja lasiht.

Kad nu weenreis bij basniza dseedataji sapulzejuschees un gribeja weenu dseefmu us to meldinu „kas Deewam debesis leel walidht“ us balsim dseedahkt, tad skohlotajam wajadseja nabagam wahrds preefschā fajiht, lai winsch waretu meldinu usnemt. Skohlotajs wilka brilli is keshas lauka un gribeja to list us azim, bet atrada, ka brilles glahse bij puschu un tadeht dikti issfauzahs: „Al skahde, brillei glahse puschu!“ Nabags, dohmadams ka tee tee wahrdi, kuzus wajaga dseedahkt, fahl tohs ari dseedahkt us to jaw peemineto meldinu. Skohlotajs redsedams, ka nabags dseed, fauz drusku klufat: „Kusch, kusch, tas wehl naw riktigi.“ Bet nabags nepaleef wis meerā, bet til dseed tahlat: „Kusch, kusch, tas wehl naw riktigi.“ Nu atkal skohlotajs faka un nabags dseed schohs wahrds:

„Nu tu jaw fahkti draudst smihdeht,
Nu zeetumu tu dabust.
Apschelojees, apschelojees,
Tas wezais, allais, peefsehrees!“

L. Kr.—n.

G u d r i n e e k s.

Kahds weefnizas faimneeks, kas no fawa tehwa bija leelu mantu mantojis, bet zaur neprahigu dsihwoschanu to isgaisnajs, bija wisu ustizibu saudejis, ta ka neweens kaufmanis winam prezes us parahdu nedewa, neds ari zits kahds winam naudu ne-aisdewa. Tahdā buhschanā winsch til ko wareja fawu weefnizu tureht. Tē us reis winsch paleef flims un us mirschanu fataisidamees leel testamenti norakstihkt. Testamenti winsch nowehl 2000 rublu preefsch ehrgesehm, 1000 rublu preefsch skohlas un wehl kahds 2000 preefsch zitahm wajadstibahm. Laudis brihnahs, ka winsch tahds bagats, jo lihds schim wini to bija par tufschu wihru turejuschi. Bet weefnizas faimneeks atwefelozahs. Nu winam bija ustizibas deesgan un wehlat palika teescham bagats wihrs, kas mirdams dauds wairak naudas astahja neta preefsch testamentes ispidischanahs wajadseja.

W i h l e s t i b a.

Stumigam, preezigam, dohmigam buht,
Kaudahkt un waideht un nostumtees gruht;
Dwehsele, neraudi, zeeti jel kluf,
Wihlestiba dar laimigus muhs.

Ufaras pasaulē, al pluhst gan dauds,
Stumibas, sehras daudseem strdis schnauds.
Nesehrojtees, zilweli, zeeteet kluf,
Wihlestiba dar laimigus muhs.

B. M.

Atbildedams redaktehs Ernst Plates.